

L'obra cultural i editorial més ambiciosa que s'ha dut mai a terme a Menorca acaba de complir el seus primers 25 anys de vida. L'Enciclopèdia publicarà el seu darrer tom –el vintè– el 2012.

## L'Enciclopèdia de Menorca compleix un quart de segle



Fascicle a fascicle, l'Enciclopèdia de Menorca ha esdevingut la principal font per conèixer la realitat insular.

El 2012 l'*Enciclopèdia de Menorca* arribarà al seu teòric final, amb la publicació del vintè tom. L'any que acabam de deixar enrere ha estat el de la commemoració d'una efemèride difícil d'oblidar, en complir-se un quart de segle de la que és, i ha estat, fins avui, la major empresa cultural duta mai a terme a Menorca.

Fascicle per fascicle, l'*Enciclopèdia* –que va néixer amb l'objectiu modest de divulgar un conjunt de coneixements bàsics sobre la realitat insular dins l'àmbit escolar– ha constituït durant els darrers 25 anys una fita transcendental tant des del punt de vista cultural com editorial, amb un propòsit globalitzador que ha fet fins i tot qüestionar a algun dels impulsors si l'*Enciclopèdia de Menorca* no ha de ser, en el fons, una obra en permanent construcció, que mai no arribi a veure el final.

“Història” (vols. IX i X), “Món vegetal” (II), “Economia” (XII), “Vertebrats” (V), “Antropologia” (XIV), “Geologia”, “Clima”, etc. són alguns dels volums als quals ha donat vida

l'Obra Cultural de Menorca. El president, Josep Miquel Vidal Hernández (Maó, 1939), membre destacat de l'Institut Menorquí d'Estudis (IME) i director de l'*Enciclopèdia*, ha tingut el mèrit de reunir els esforços de destacades personalitats del món acadèmic i científic de Menorca que, sense cap remuneració econòmica, han contribuït –i contribueixen encara–, generosament, a aportar els seus coneixements sobre qualsevol aspecte de la realitat menorquina.

Vidal, l'ànima impulsora de l'obra, creu que “tot i que l'*Enciclopèdia* és, en realitat, un projecte en construcció permanent, ha d'arribar el moment en què donem punt i final al cos principal”. El president de l'Obra Cultural de Menorca calcula que aquesta data arribarà el 2012, d'ací a set anys. “Quan el projecte editorial s'acabi, sempre ens quedarà la possibilitat d'afegir nous volums de resum, com fa l'*Enciclopèdia Catalana*”. Vidal assegura a EL TEMPS que “fer quelcom semblant al que fa l'*Enciclopèdia Britànica*, que ja té una tradició de

més de 200 anys, és impossible. El cost seria extraordinari i ho faria inviable”. Per finançar la publicació *Enciclopèdia de Menorca* ha hagut de recórrer, necessàriament, al mecenatge de diferents institucions públiques, fundacions privades, entitats bancàries, etc.

El professor Joan Francesc López Casanovas –que en la seva etapa com a conseller de Menorca va participar, pels volts del 1980, en diverses presentacions de l'*Enciclopèdia*– ha destacat el “servei impagable” que la publicació de l'obra en la llengua catalana ha fet per a la normalització i modernització de la cultura catalana des de Menorca estant. “Per la via dels fets –ha recalcat– s'imposa la necessitat d'un nivell de català científic que supera la fragmentació i la minorització de la llengua pròpia, auspiciades pel gonellisme reaccionari.”

El “primer abecedari d'identitat de menorquins, de catalans de Menorca”, com va definir López Casanovas l'*Enciclopèdia* ara fa un quart de segle, ja ha començat a fer-se gran. La cohesió d'esforços i l'empenta i el coratge –el “quixotisme”, fins i tot– d'alguns dels seus impulsors han ajudat a aixecar una obra colossal, que ha afegit any rere any noves pretensions al seu modest objectiu inicial. El creixement que ha experimentat l'*Enciclopèdia* és degut també, en gran part, a la participació d'entitats com l'Institut Menorquí d'Estudis, que ha fomentat la mateixa investigació.

Actualment, són 59 els autors que han pres part com a redactors a l'*Enciclopèdia*, tot i que quan l'obra arribi al vintè volum ja arribaran al centenar. Entre tots deixaran escrites, segons es calcula, unes 5.000 pàgines, on hi haurà resumit el cos més important de coneixements sobre la realitat insular. Ara mateix, l'obra ha implicat l'esforç d'unes 200 persones, si es compten també els fotògrafs i tots els que, d'una manera o altra, han col·laborat a fer realitat l'*Enciclopèdia*. La gran obra cultural menorquina camina ja cap al seu vint-i-sisè aniversari.

Carles Marqués